

Meanderende Maas

Ravenstein - Lith

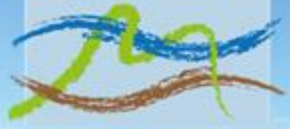
Uitvoeringsontwerp Ravenstein

April 2026

Hier staan we

- Uitvoeringsontwerp is gereed, puntjes op de 'i'
- Dit is de laatste presentatie voorafgaand aan het aanvragen van de benodigde vergunningen
- Van de brug tot de spoorlijn
- Inclusief inrichting openbare ruimte
- Uitspraak Raad van State; positieve toets erfgoedcommissie en RCE

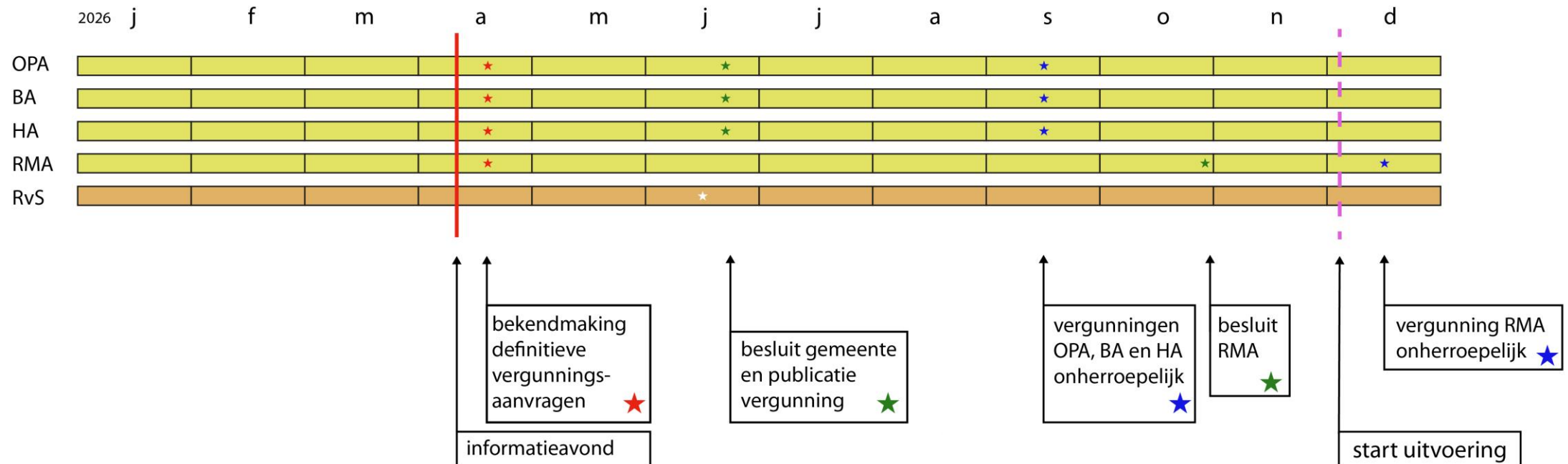

Doel

- Informeren over het uitvoeringsontwerp, inclusief het detailontwerp van de eigentijdse keermuur
- Doorkijk naar de start van de uitvoering geven

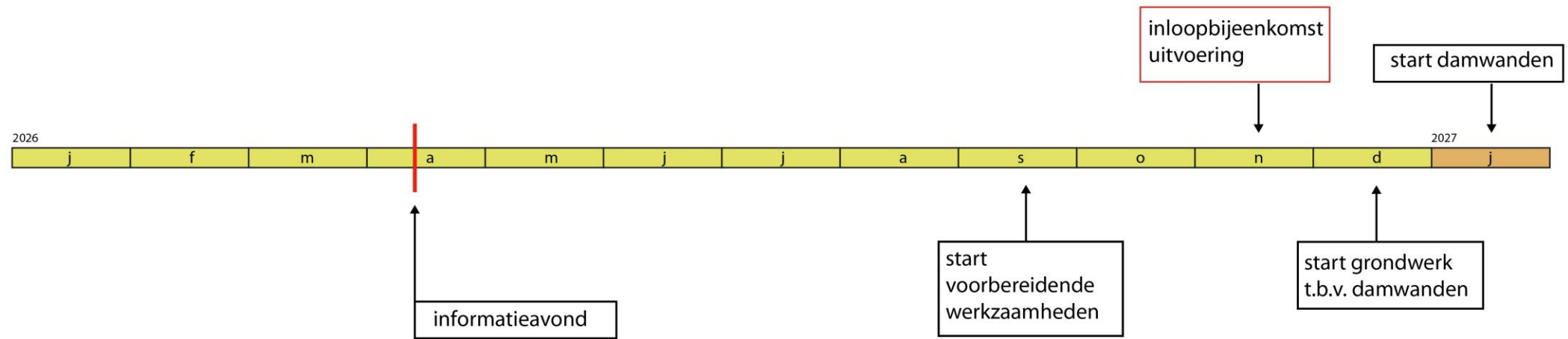
Planning en vergunningen op hoofdlijnen

- Omgevingsvergunning OmgevingPlanActiviteit (OPA), inrichting openbare ruimte
- Omgevingsvergunning BouwActiviteit (BA), damwand
- Omgevingsvergunning HoutActiviteit (HA), 4+1 bomen
- RijksMonumentActiviteit (RMA), aanhechting rondelen

Planning uitvoering op hoofdlijnen

- Start voorbereidende werkzaamheden half september 2026
- Inloopbijeenkomst uitvoering november 2026
- Start grondwerk t.b.v. damwanden december 2026
- Start damwanden januari 2027

Meanderende Maas, Ravenstein DO Dijk

dd 23 februari 2024

Onderwerpen

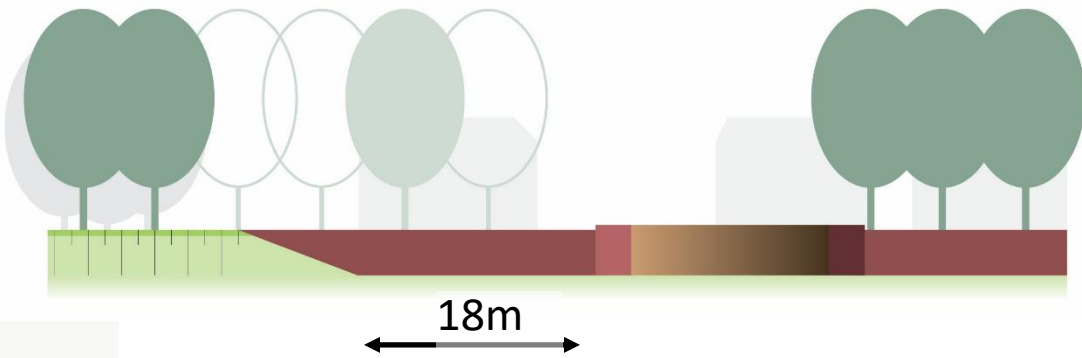
1. Ruimtelijk beeldkenmerken ontwerp waterfront (symmetrie, materiaalgebruik, duurzaamheid,)
2. Principes inrichting openbare ruimte (op hoofdlijnen). Parkeren, bereikbaarheid, bomen, wandelroutes
3. Eigentijdse keermuur en rondelen
4. Elementen van cortenstaal: spijlenwerk bij kanon, trappen, coupure
5. Inrichtingselementen: zitbank, lantaarn, hekjes, ...
6. Beplanting. Op muur, bomen Brass aan de Maas, heesters
7. Verharding (pad langs muur, markering rondelen, Maaspoort)
8. Brass aan de Maas en Haven, samenhang

Ruimtelijk beeldkenmerken ontwerp waterfront

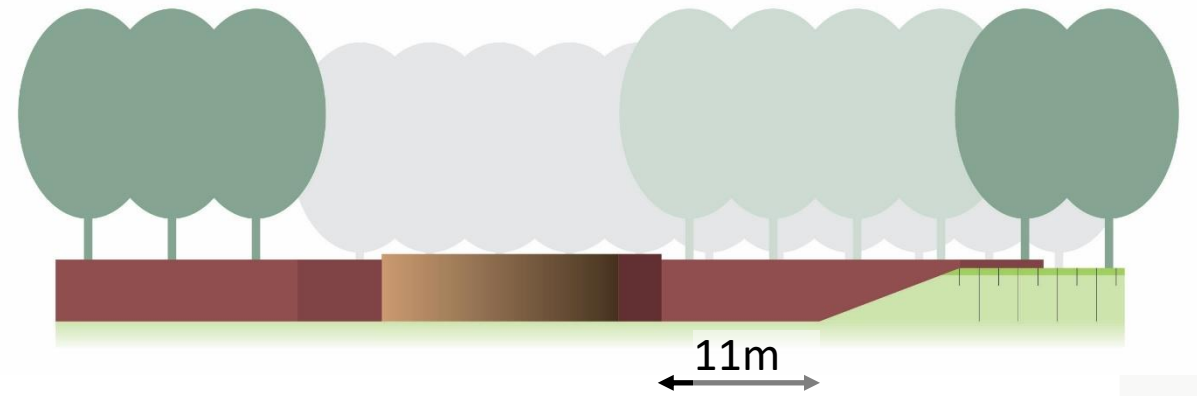

Rondelen

- Rondelen nu en in de toekomst vrij in het zicht houden
- Zekere symmetrie maken tussen beide rondelen

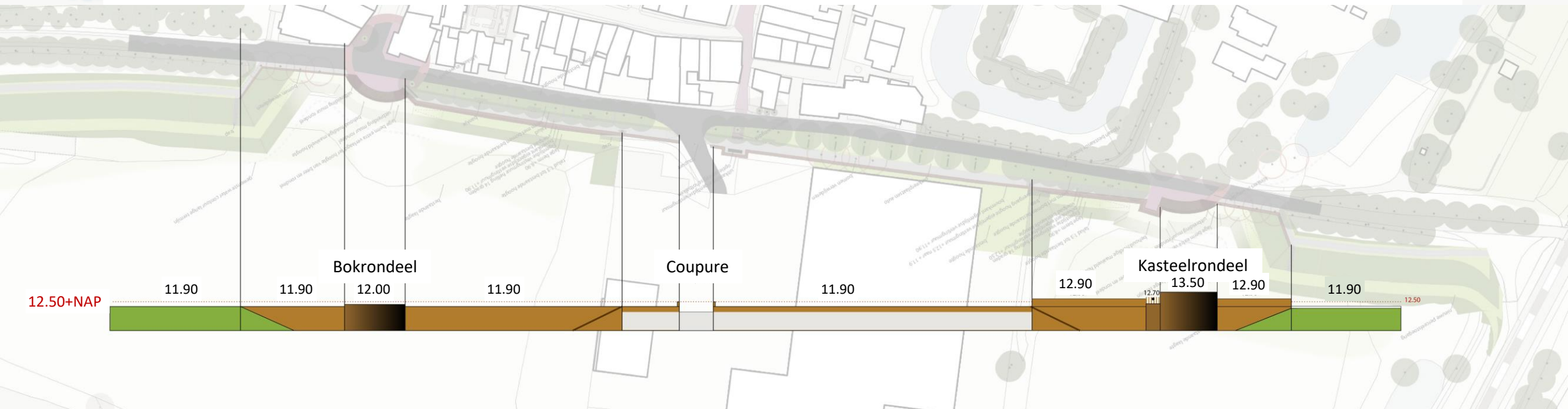

Bokrondeel

Kasteelrondeel

Hoogteopgave

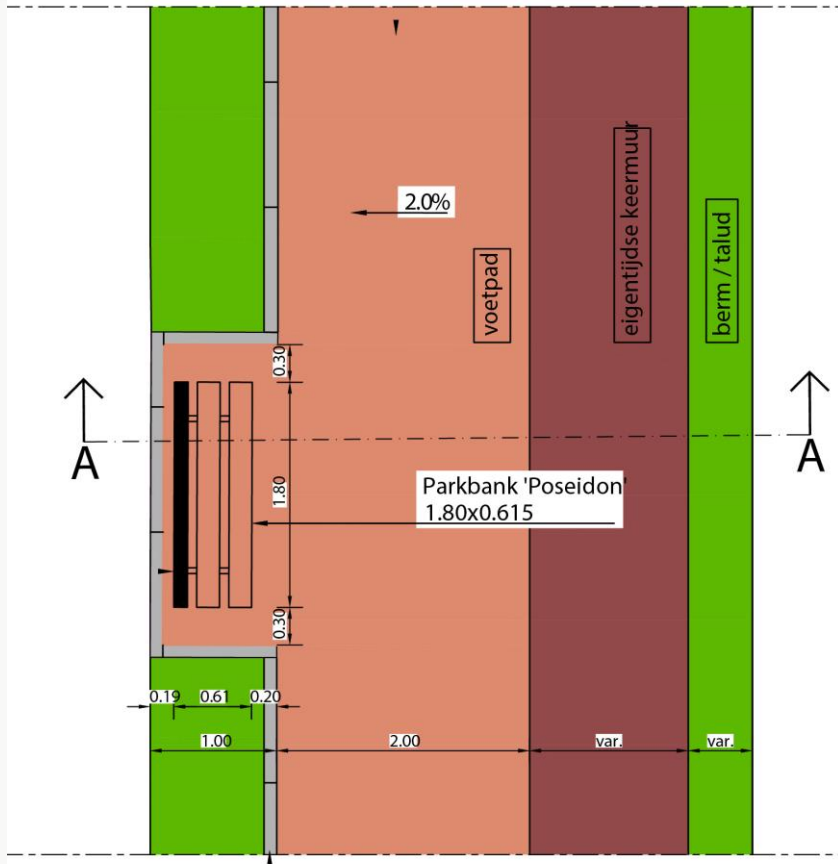

Zijaanzicht muur met rondelen gezien vanaf de rivier
(tevens verhoging tot **12.50 +NAP** in 2080)

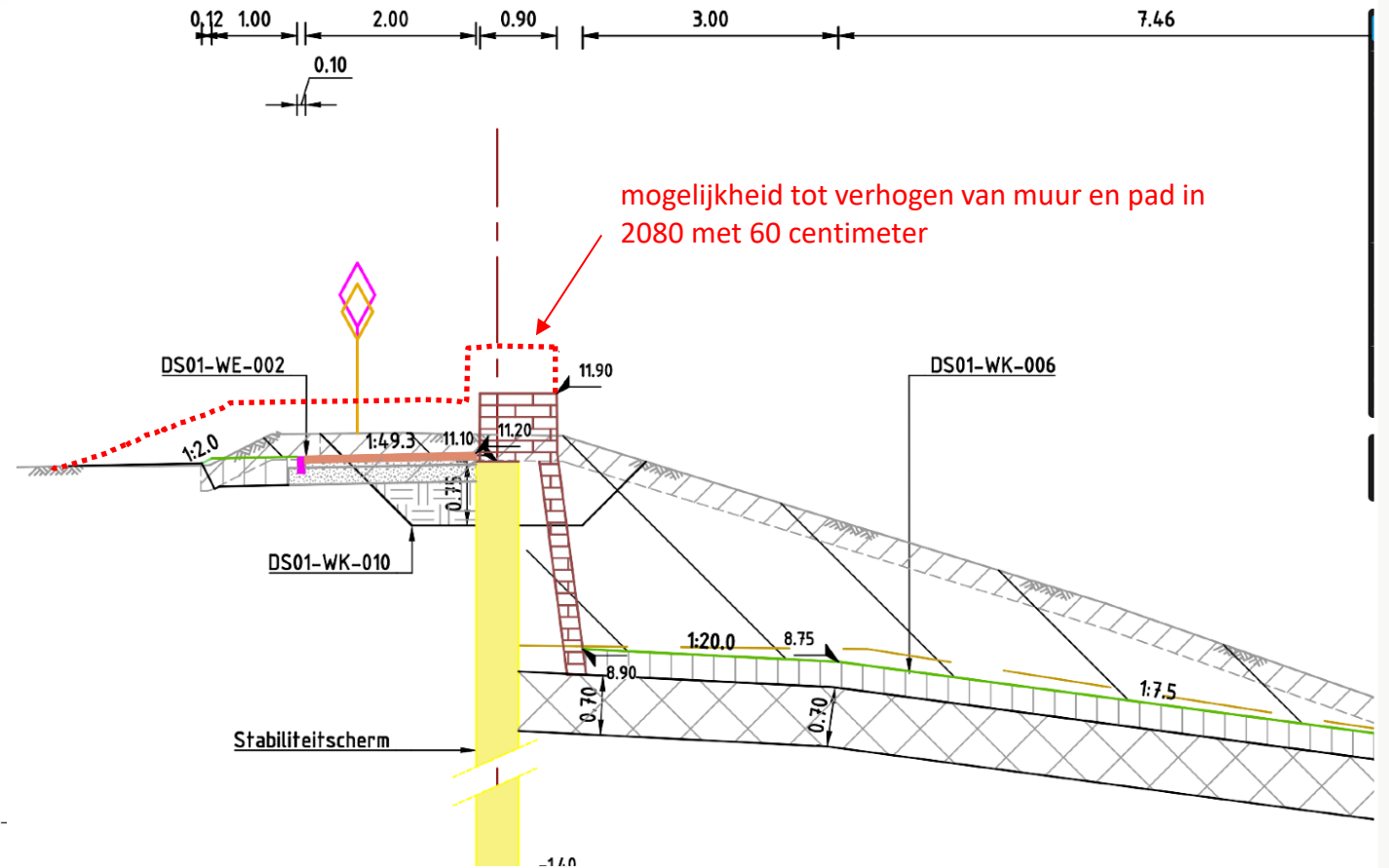
Maasdijk t.h.v. oude stad

Kruin: 11.90m +NAP

Hoogteverschil pad-muur 0.70m

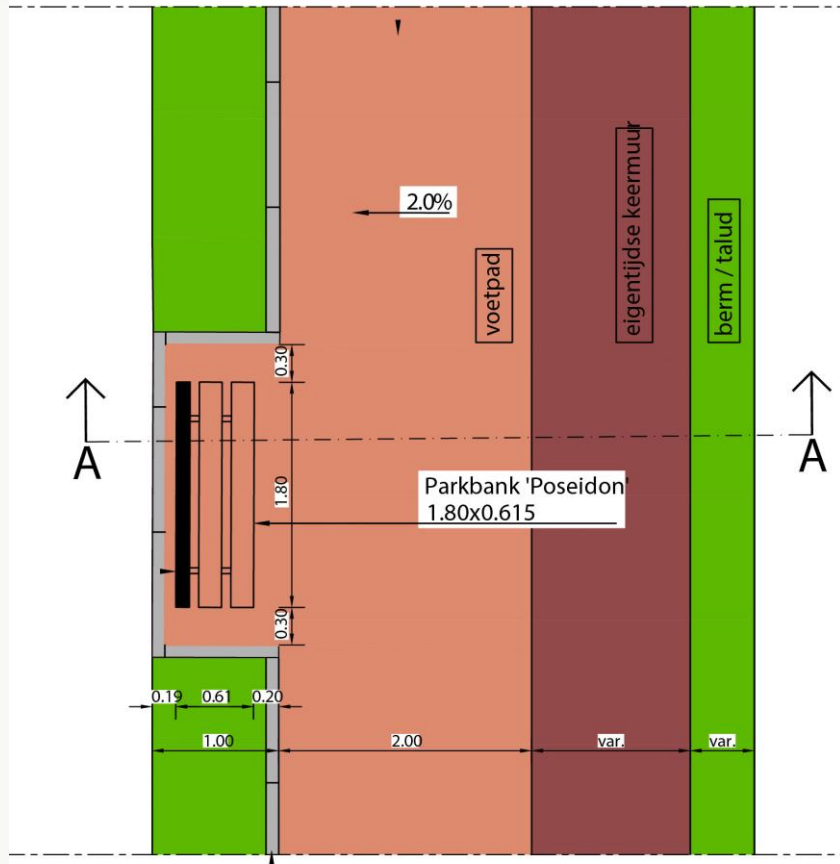

Bovenaanzicht

Doorsnede

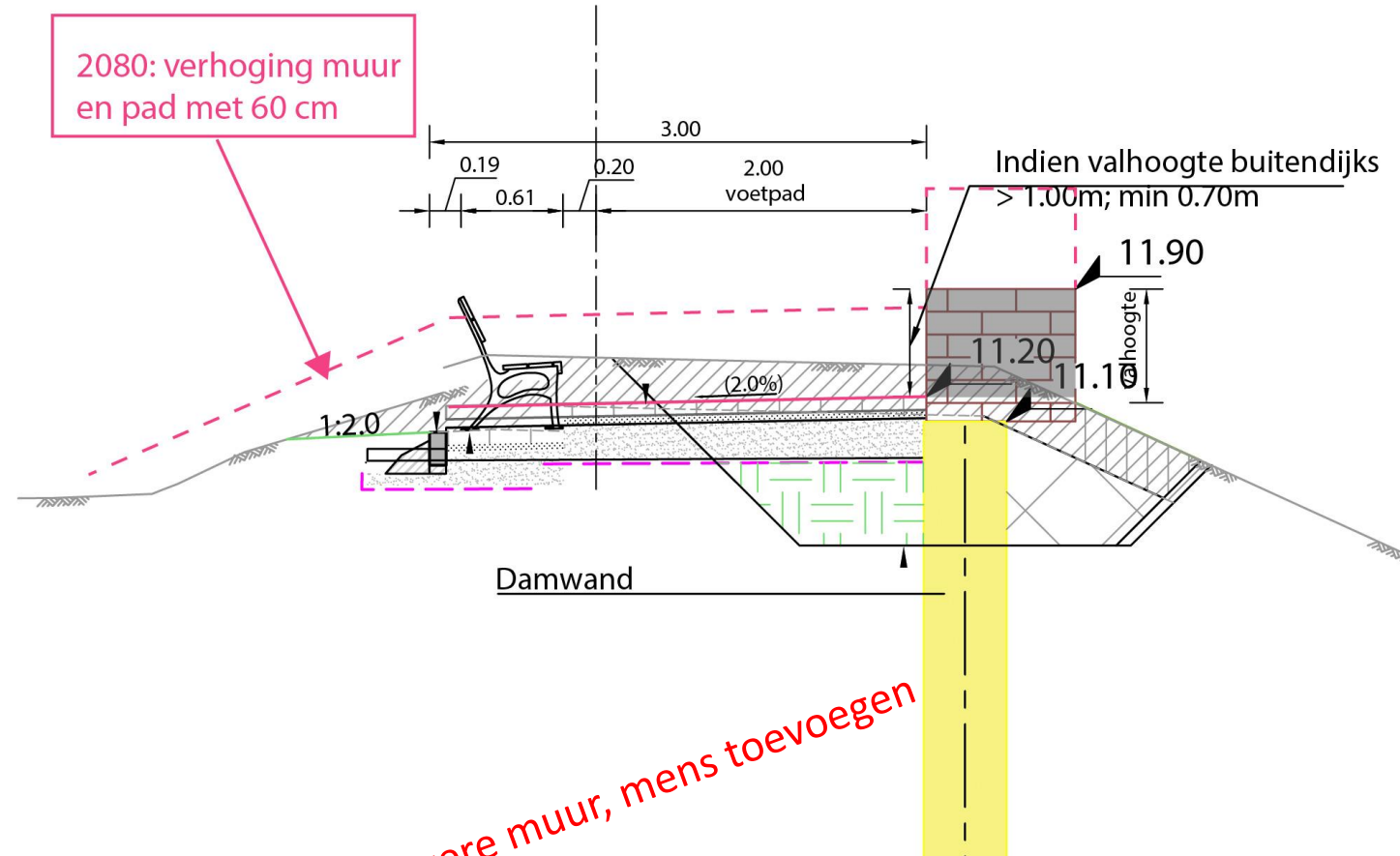
Maasdijk t.h.v. oude stad

Bovenaanzicht

Kruin: 11.90m +NAP

Hoogteverschil pad-muur 0.70m

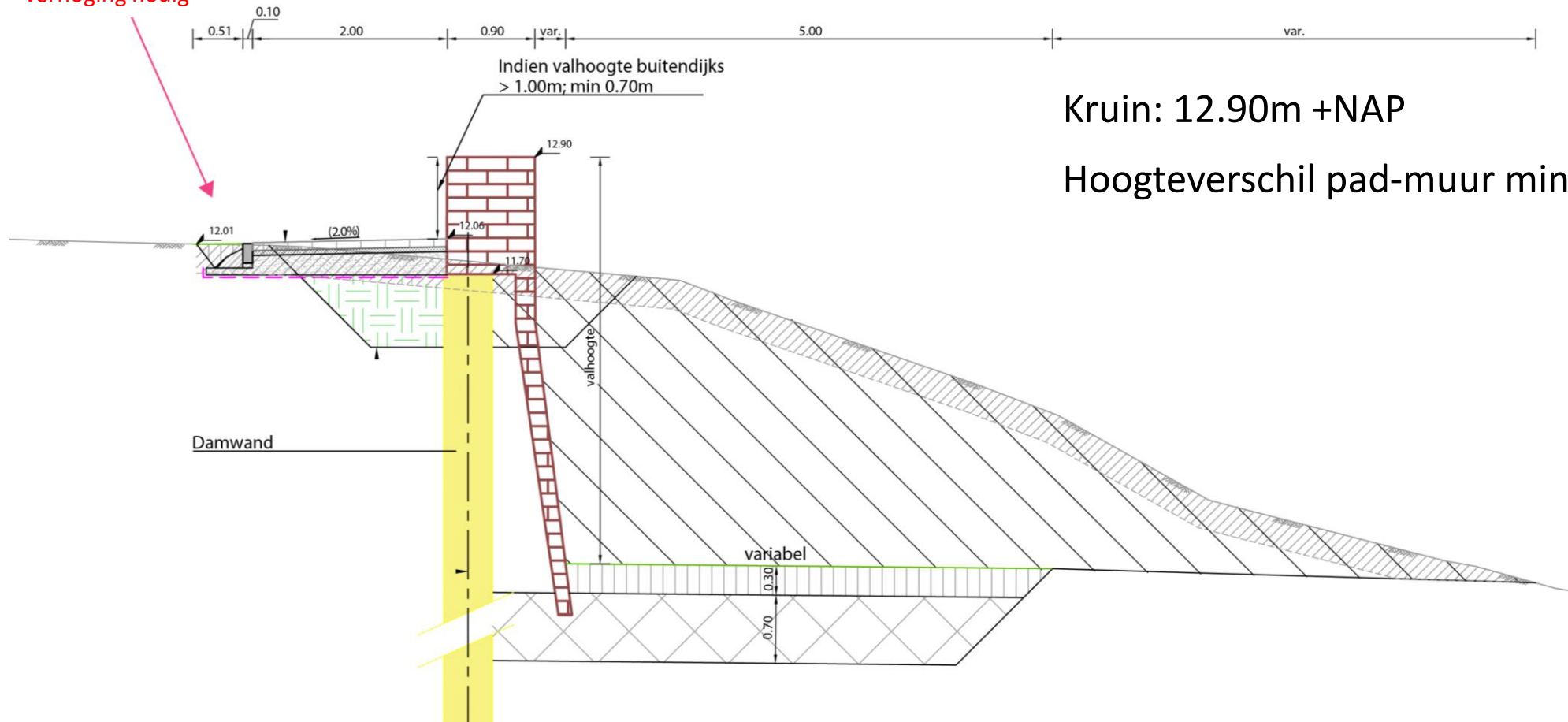

Doorsnede

aanpassen, locatie met hogere muur, mens toevoegen

Maasdijk t.h.v. voormalig kasteel

In 2080 is hier geen
verhoging nodig

Kruin: 12.90m +NAP

Hoogteverschil pad-muur minimaal 0.70m

Eigentijdse keermuur en rondelen: proefstukken

Proefstukken op de
Maasdijk, 24 oktober 2025

Proefstukken op de
Maasdijk, 24 oktober 2025

Foto: © De Gelderlander;
Van Assendelft Fotografie

Eigentijdse keermuur en rondelen: proefstukken

52 stakeholders/bewoners hebben reactie ingebracht:

	Proefopstelling 1	Proefopstelling 2	Proefopstelling 3		
	Aubergine Bont gesinterd 'donker'	Alems Bont gesinterd 'midden'	Paarsrood gesinterd 'licht'	weet niet / geen mening/ voorkeur	totaal
kleur van de steen	11	31	4	6	52
metselverband	wildverband 17	dubbelkruisverb. 12	kettingverband 9		14 52
kleur van de voeg	licht 24	donker 14	nvt	14	52

Een paar citaten:

Steen

"Type1 steen vind ik te donker type3 vind ik te weinig kleurnuances geven. Type2 heeft mijn voorkeur omdat daar lichte kleurverschillen in de steen te zien zijn. Dat verwijst mijns inziens meer naar de oude manier van stenen bakken waar altijd kleurverschillen zichtbaar zijn."

Reliëf en formaat

"Het naar voren en naar achter plaatsen is ook mooi. Zo krijgen insecten vogeltjes en mossen of plantjes ook wat houvast. Wat wel jammer is is dat het formaat niet uit 1500 is maar veel later. Het formaat van de ronselen is wel juist".

Voegen

"De lichte voeg vind ik beter passen bij het historische karakter van Ravenstein. Graag ook een moratorium op snelharders in de voeg. En graag ook goed op controleren, anders zitten we nog 40 jaar tegen grauwsluiers op het mooie metselwerk te kijken".

Muur als geheel

"Vooral de bovenzijde vraagt aandacht, in een vlakke uitvoering wordt het met de waalformaat stenen al snel een suffe rollaag. Variant 3 met verspringingen in het metselwerk en kruisverband heeft dan zeker de voorkeur. Belangrijk is niet alleen de rivierzijde maar ook de bovenzijde en de stadszijde van de muur hierbij te betrekken (aan de stadszijde ook het beeld van enkel een rollaag/staand metselwerk in "gewoon" metselverband vermijden)".

Trappen

"Mijn inziens moeten ook de trappartijen nog de juiste aandacht krijgen, hier kan je ook mooie zitplekken in integreren of op zijn minst op een verfijnde manier de kademuren doorbreken. Is dit nu nog niet uitgewerkt of moet het een betontrap voorstellen?"

Eigentijdse keermuur en rondelen: proefstukken

Organisaties Waterschap AM, Gemeente Oss en RCE (Provincie NB niet aanwezig) (sessie 20 oktober); Bond Heemschut, Stichting BeschermdStadsgezicht, Dijkbewoners, Stichting Vestingwerken, Stadsgidsen (sessie 21 oktober):

Enkele conclusies en adviezen:

- In het algemeen is er waardering voor de wijze van voorleggen van de keuzes.
- Ales Bont is de beste keuze voor de steen vanwege de 'bontheid'.
- Metselverband is misschien wel belangrijker dan de kleur van de steen; wildverband voor schuine deel. Afwijkend verband voor rollaag; maak het geen 'Vinex-muur'.
- Voegkleur: niet te contrastrijk bij de gekozen steen.
- Voegdikte: een smallere voeg sluit beter aan bij historische stad.
- Reliëf: inspringen en terugleggen van de stenen is goed, maar kies voor de kleinste mate van verschuiving ten opzichte van de hoofdmuur.

Eigentijdse keermuur en rondelen: proefstukken

Wat hebben stakeholders/bewoners ingebracht over de muur?

-
-
-

Eigentijdse keermuur en rondelen: proefstukken

Advies Erfgoedcommissie / Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Oss: conclusies en advies:
De commissie is blij met de manier waarop verschillende opties inzichtelijk zijn gemaakt en unaniem in haar oordeel/voorkeur over een groot aantal variabelen die door het projectteam zijn getoond:

- Toe te passen steen: Alems Bont gesinterd.
- Voegkleur: een tint die tussen de lichte en donkere voegkleur inzit.
- Voegdikte: 1 – 1,5 cm.
- Reliëf: inspringen en terugleggen van de stenen is goed, maar kies voor de kleinste verspringing
- Metselverband: wildverband.

Daarnaast adviseert de commissie de volgende punten nog nader te onderzoeken:

- De rollaag: beschouw de rollaag als verbindend continue lint langs de hele muur (binnen- en buitenzijde).
- De diepte van de voeg.
- De dilataties: zo onzichtbaar mogelijk (aantal; keuze voor voegmortel).

Uiteindelijke keuze metselwerk

	Proefopstelling 1	Proefopstelling 2	Proefopstelling 3	Uiteindelijke keuze
type steen	Aubergine Bont gesinterd	Alems Bont gesinterd	Paarsrood gesinterd	Alems Bont gesinterd
voegkleur grijs/donker	half om half	half om half	half om half	Tussen licht en donkergrijs in
verband	Wildverband	'dubbel'kruis verband	kettingverband	Wildverband
Dikte van de voeg	1 cm	2 cm	3 cm	1 cm
Maximale verspringing	2 cm	3 cm	4 cm	2 cm
Rollaag	Halfsteens	Halfsteens	Gekanteld kruisverband	Gekanteld kruisverband met uitspringing van 1 cm
Diepte van de voeg				1 cm
Dilatatie				Geen verticale lijn, maar vertand in het wildverband. Speciale voegspecie in zelfde kleur als voeg.

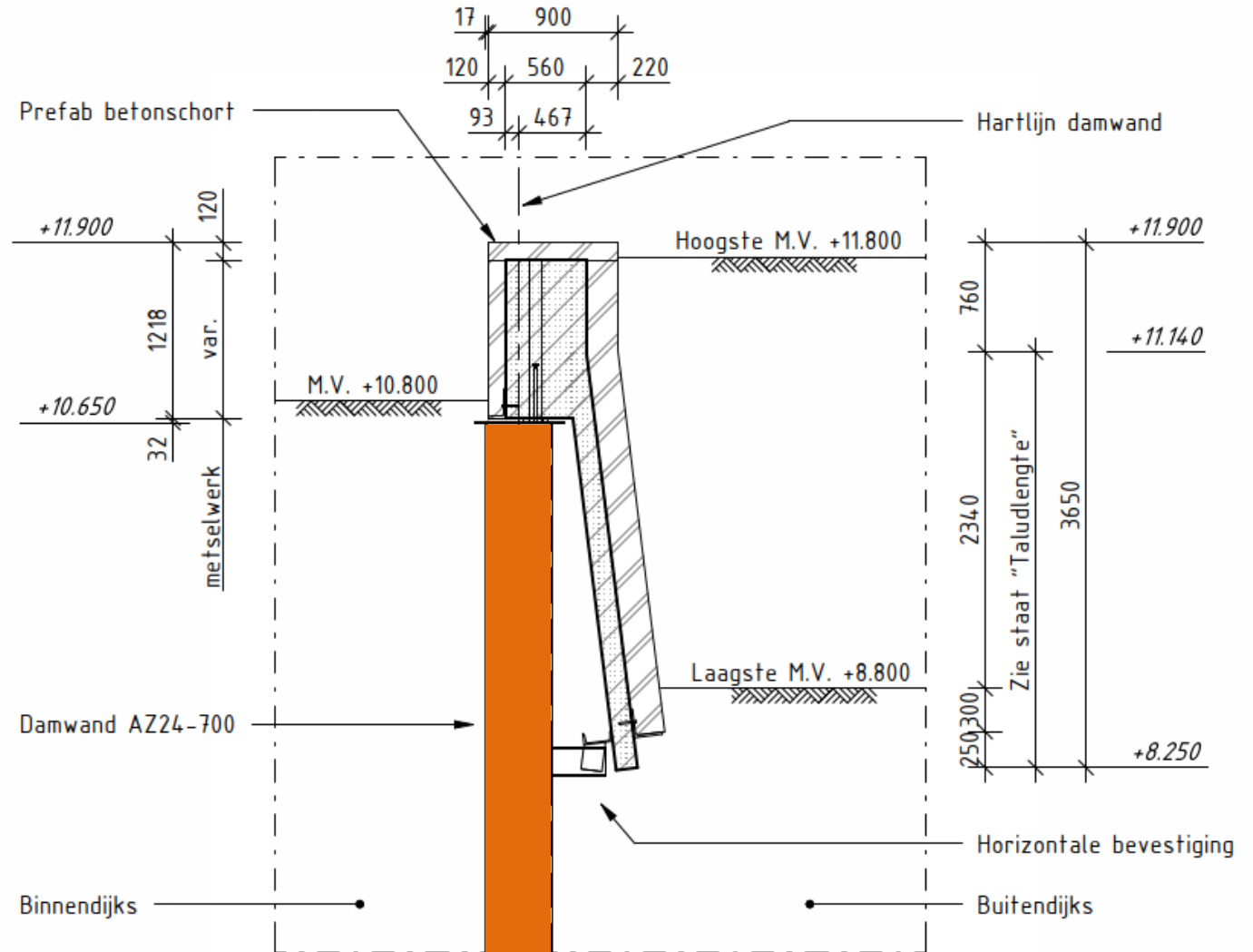

Eigentijdse keermuur (constructief)

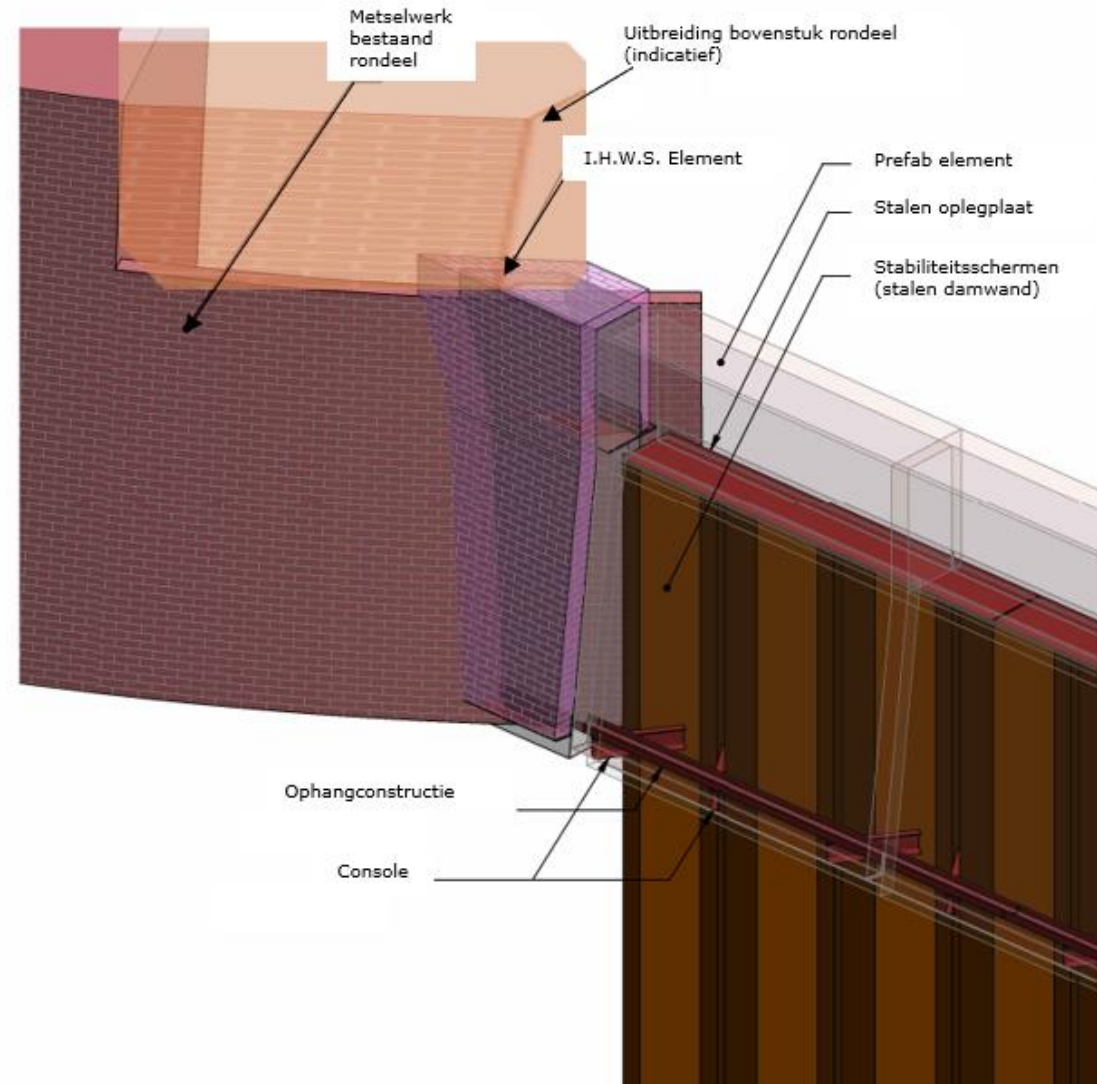
- Prefab betonnen elementen, bevestigd op stalen damwanden.
- Ter plaatse van knikpunten of aansluitingen: in het werk gestorte (i.h.w.s.) sluitstukken.

Constructieve aansluiting Keermuur - Rondeel

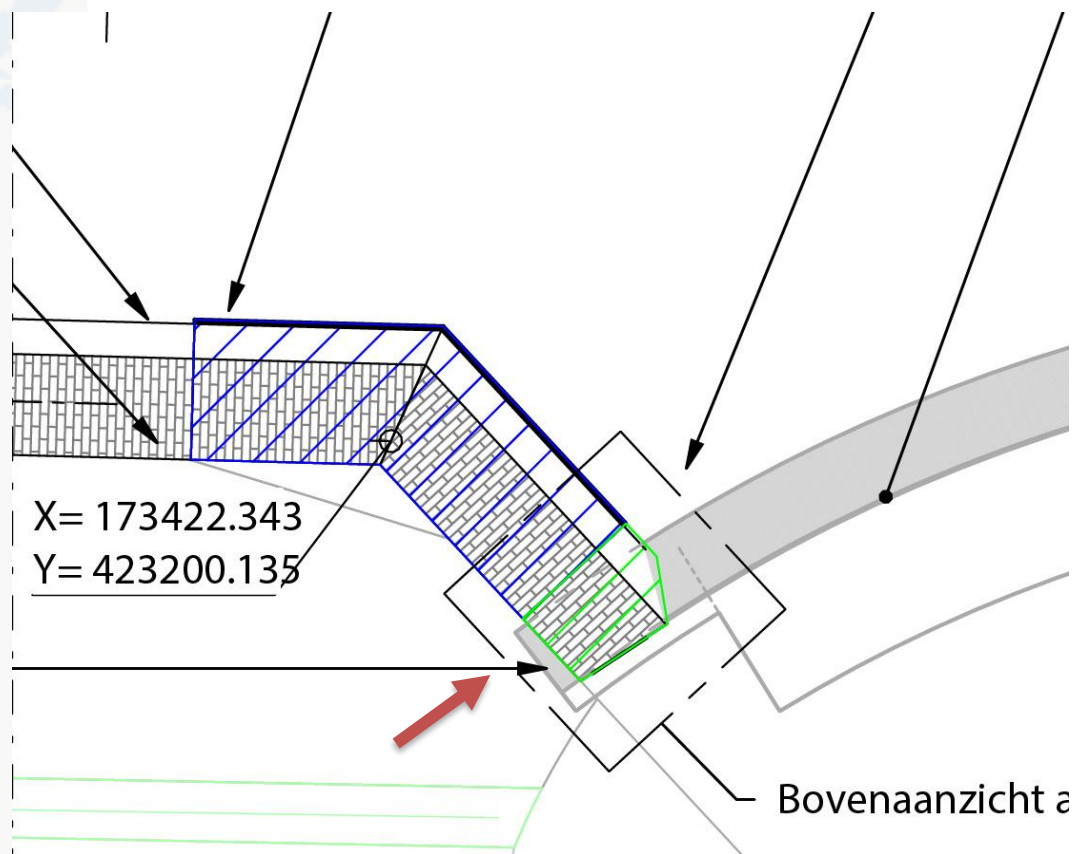
Belangrijkste uitgangspunten:

1. Keermuur sluit aan op ronddeel en niet andersom;
2. Stabiliteitsschermen (damwanden) raken het ronddeel niet;
3. Betonconstructie ontleend kracht aan damwanden en niet aan ronddeel;
4. Dilatatieprofielen mogen worden bevestigd aan 'jong' metselwerk (1999 of 2027) van ronddeel maar niet aan historisch metselwerk.
5. Intensieve archeologische begeleiding.
6. Voorafgaand aan realisatie: proefsleuven graven om ondergrond in kaart te brengen.

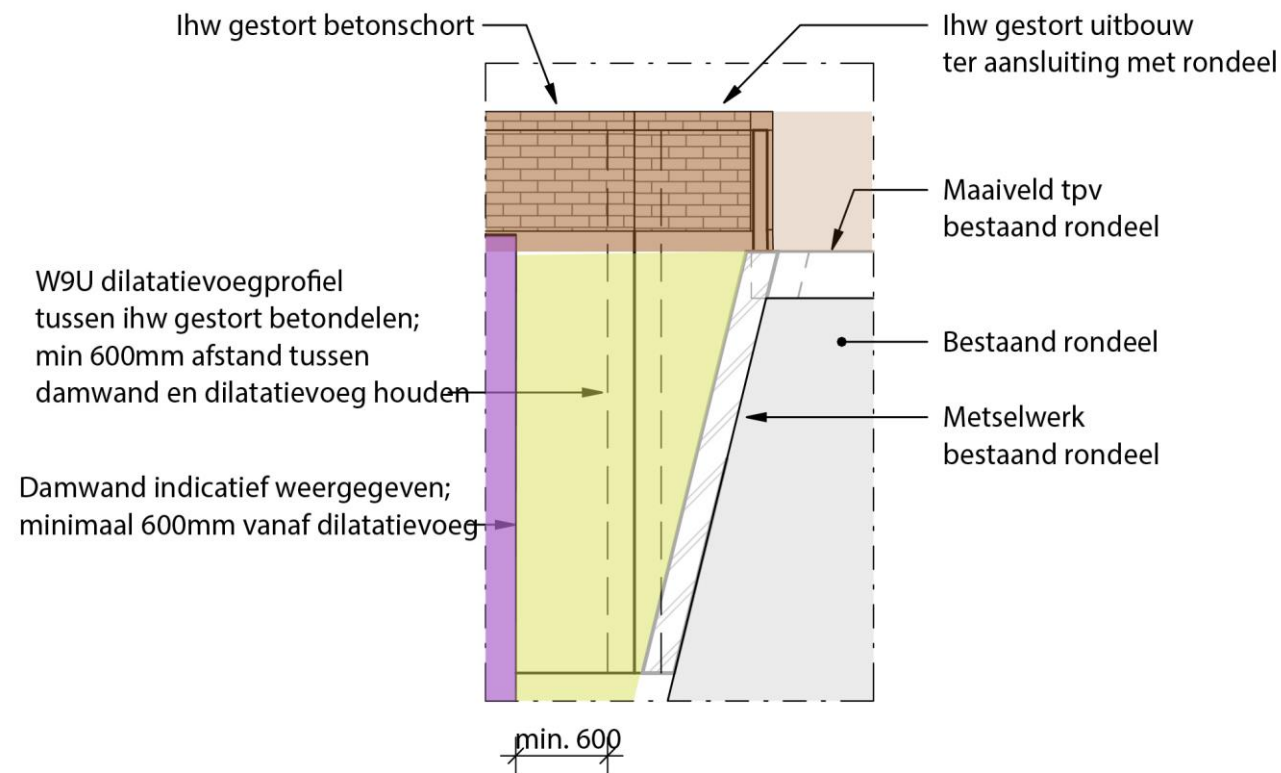
Aanpassen, nieuw beeld

Aansluiting muur op (bok)rondeel

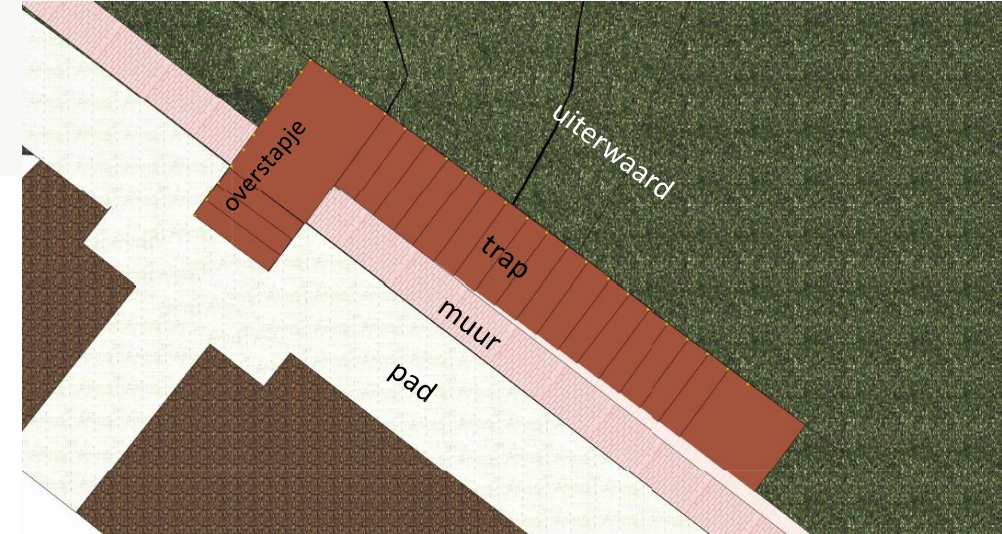
Bovenaanzicht

- Damwand (paars) wordt onder archeologische begeleiding tot circa 60 centimeter van de fundamente van het ronddeel geplaatst;
- Betonnen 'tussenstuk' (geel)

Zijaanzicht ()

Trappen tegen de muur

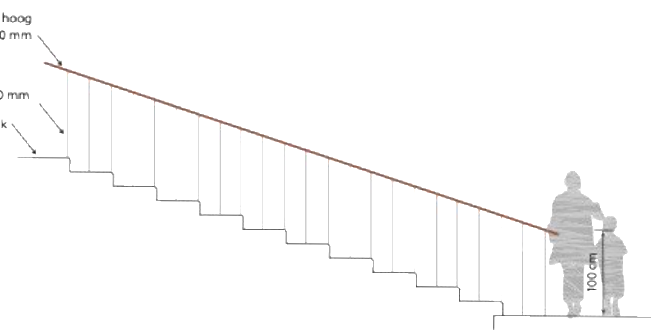

houten handrail ±100 breed, 35 hoog
op stalen profiel ±60x10 mm

stalen profiel ±60x10 mm

traprede plaatstaal ±10 mm dik

SPIJLAFSTAND 240 MM H.O.H. ZUAANZICHT

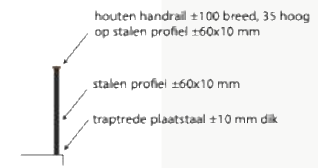

houten handrail ±100 breed, 35 hoog
op stalen profiel ±60x10 mm

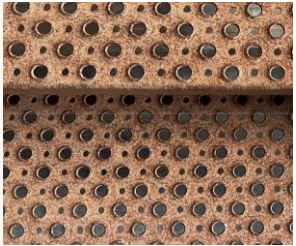
stalen profiel ±60x10 mm

traprede plaatstaal ±10 mm dik

VOORAANZICHT

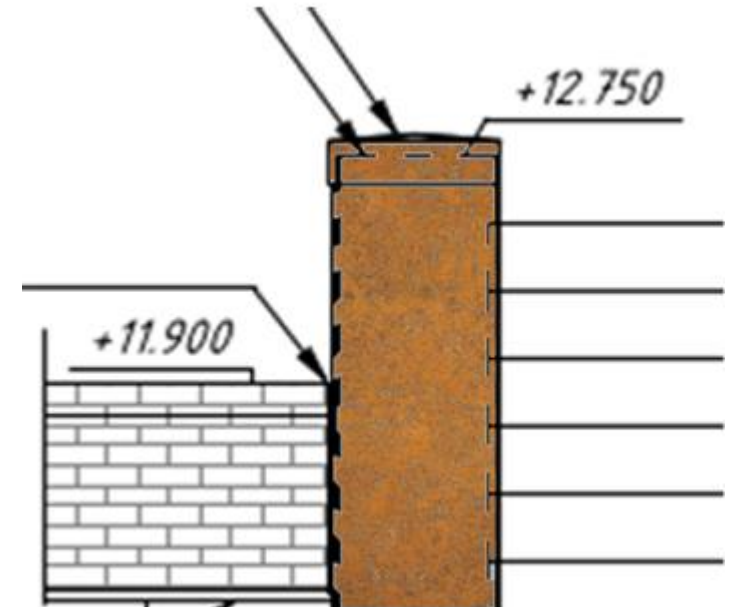
Samenhang in elementen van cortenstaal

Trappen

Anti-valbeveiliging

Kolom coupure

Inrichtingselementen

Zitbank

Lichtmast

Info paneel ronddeel

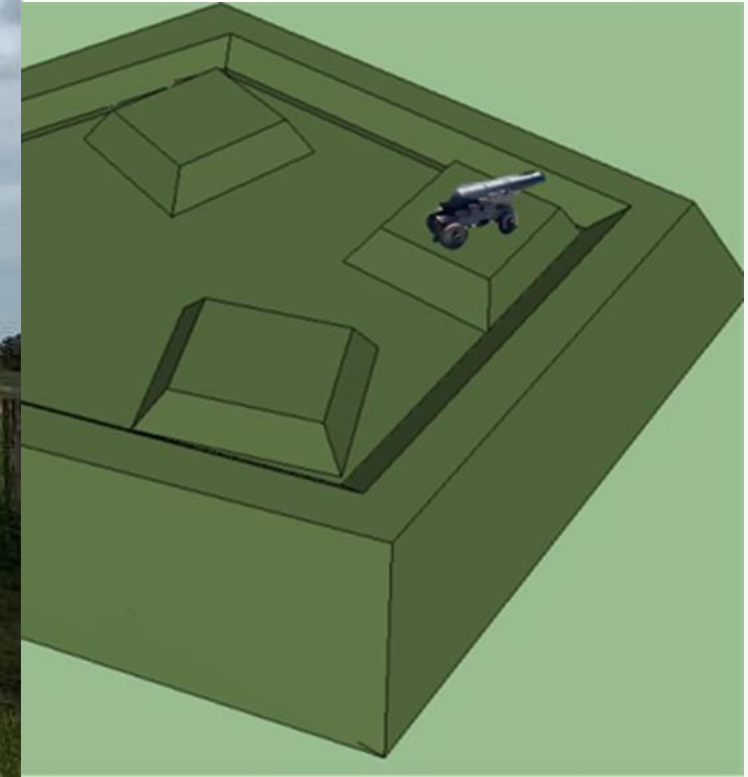

Anti-parkeerzuiltje

Bokrondeel

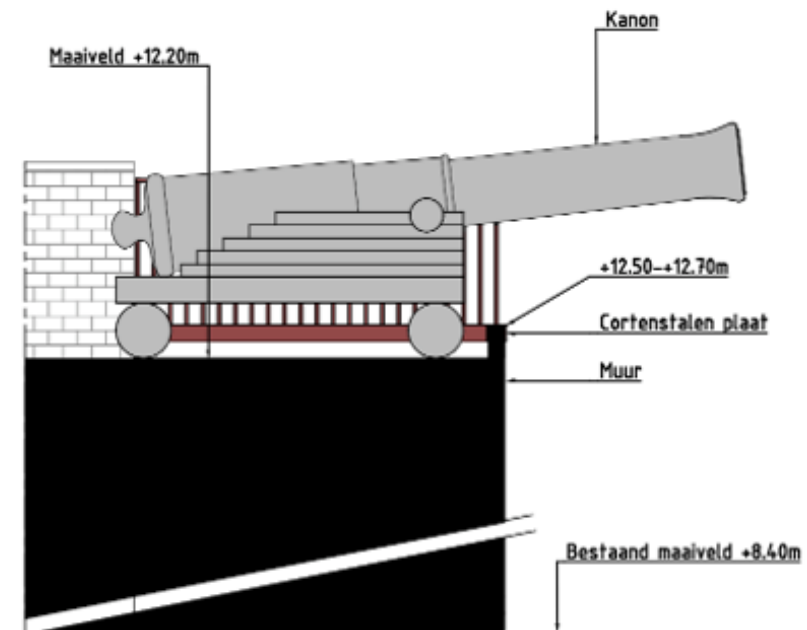
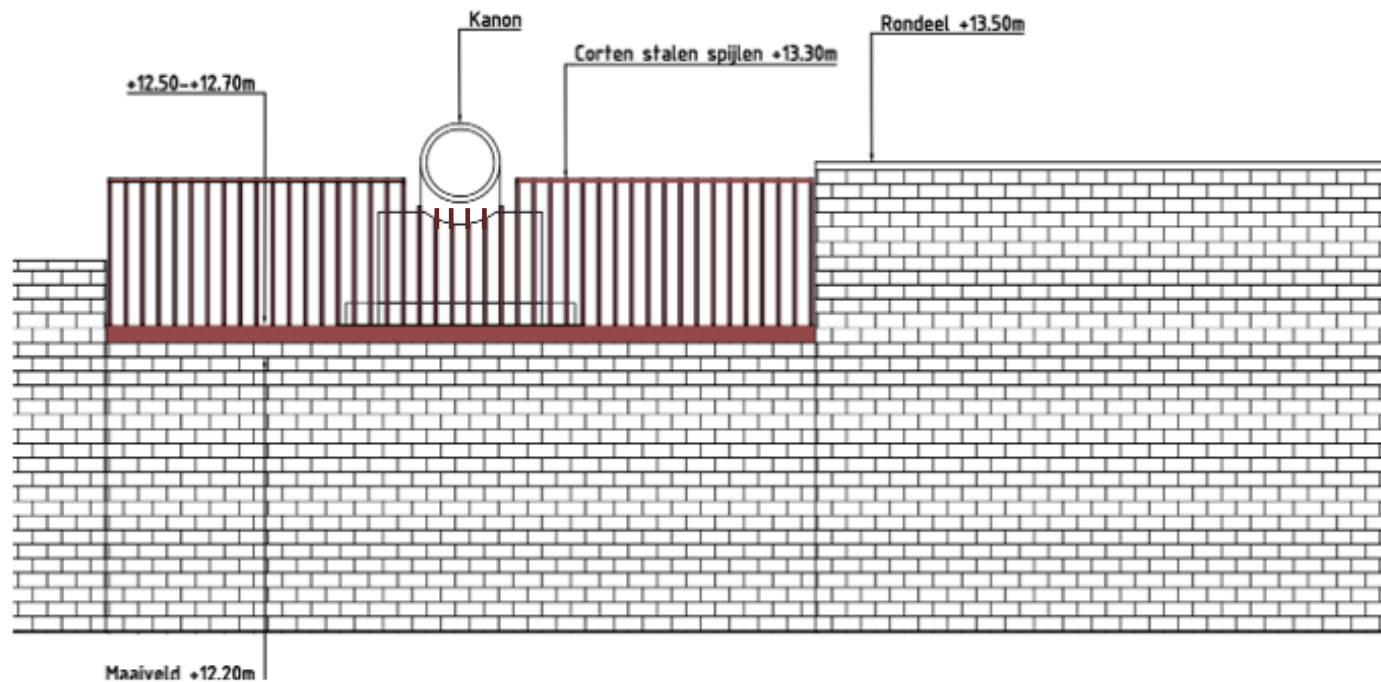

Kanon

Kat

Kasteelrondeel

Figuur 4-18 Principes van stalen relingwerk kasteelcortine.

Verharding

Pad langs muur

'Padvast'

Keien Maaspoort

Grasbetonstenen

Bepanting

Aanvullen bomen

Haag, bollen

Bloeiende struiken

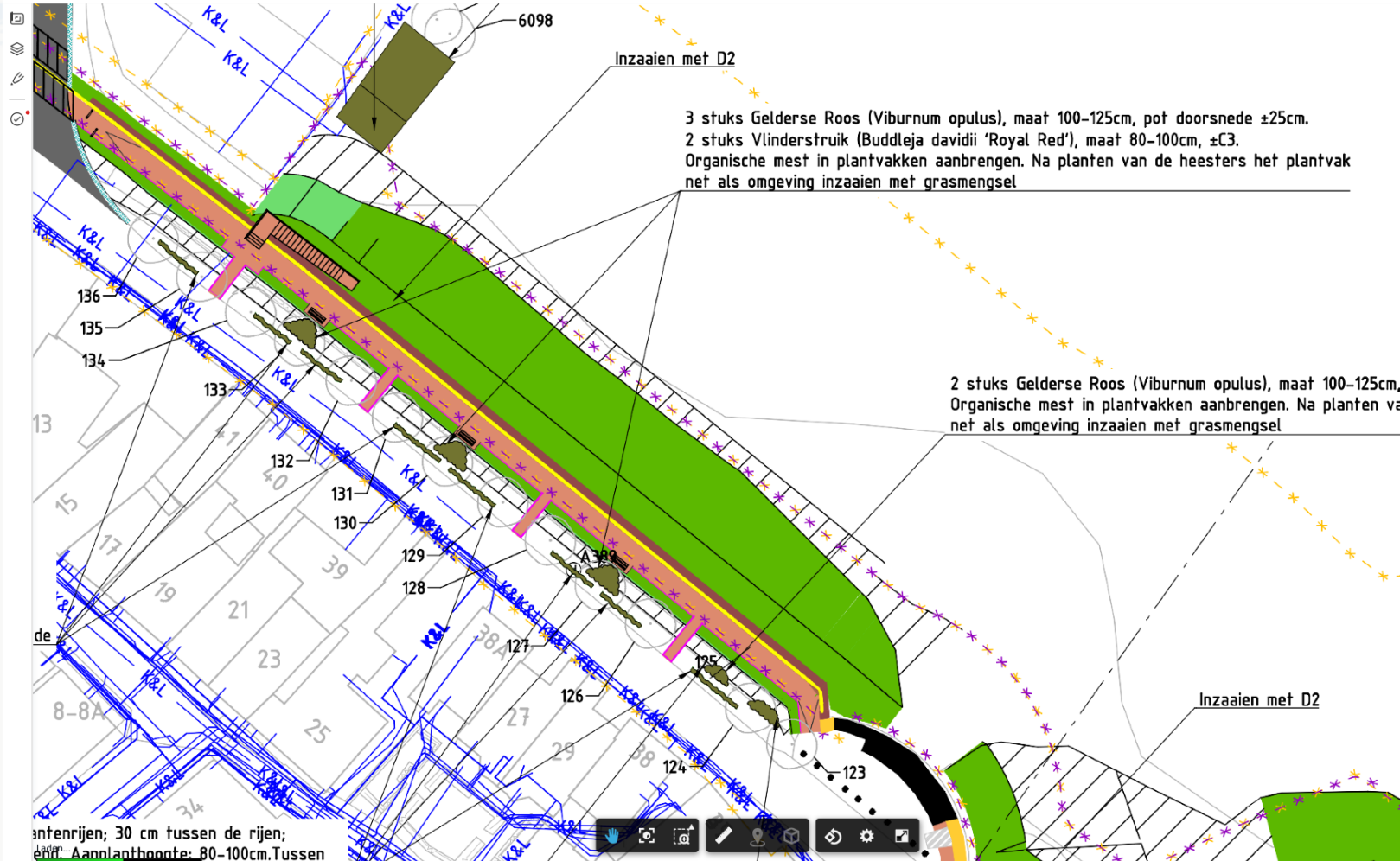

Muurbepanting

Bepanting

MM-D01-DKN-SIT-TE-OPL-0101_GRO.p... V1

Pagina < 3 > van 4

Spanningsveld groen vs erfgoed (1)

Spanningsveld groen vs erfgoed (2)

1. Strijdigheid met ontwerp damwand en zichtbaar maken rondeel + verwijzing naar Beer.
2. RCE ondersteunt redeneerlijn om 4 bomen te kappen.
3. Bomendeskundige: bomen kunnen niet gespaard worden bij aanbrengen damwand.
4. Esdoorn is met grote zekerheid schadelijk voor oorspronkelijke fundamenten rondeel (ondersteund door RCE en bomendeskundige).
5. Overzichtskaartje (volgende sheet).

Bepanting

● Gekapte en nog te kappen bomen op de dijk (9 of 10)

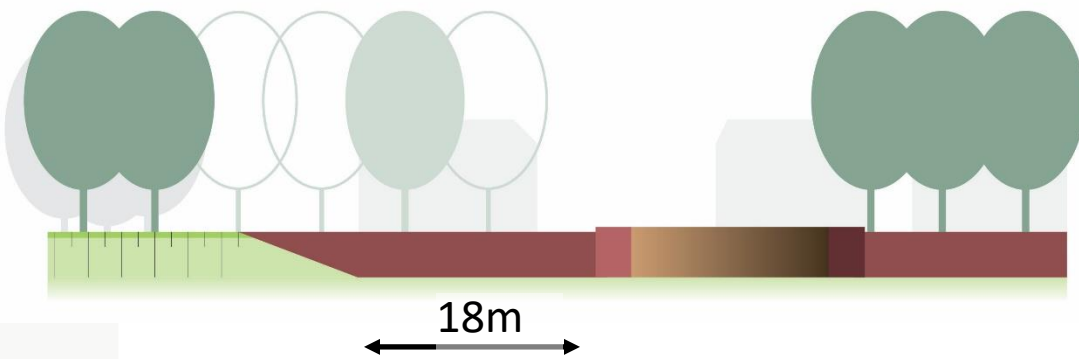
● Nog te planten bomen op de dijk (13)

Spanningsveld groen vs erfgoed (3)

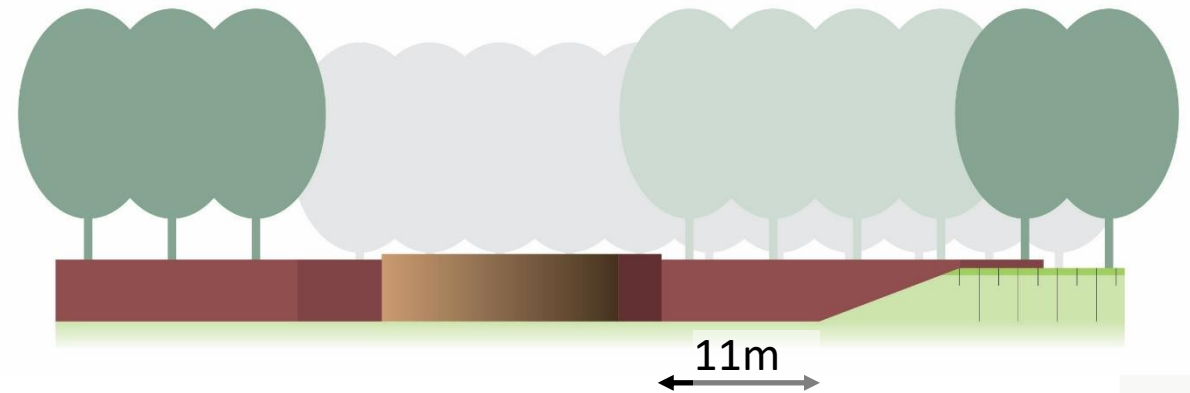
- Rondelen nu en in de toekomst vrij in het zicht houden
- Zekere symmetrie maken tussen beide rondelen

-1 boom

Bokrondeel

-4 bomen

Kasteelrondeel

Brass aan de Maas en de Haven

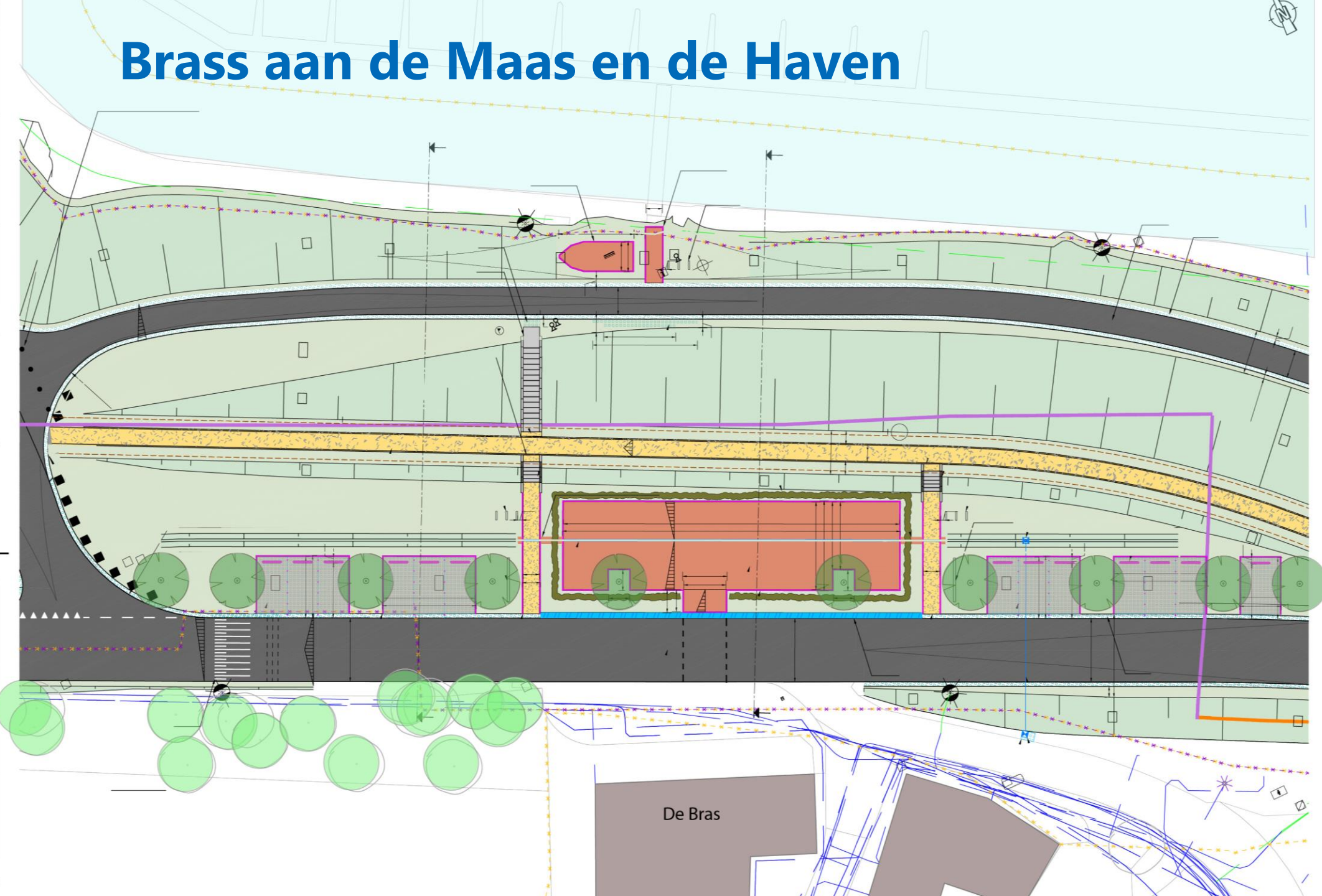
Brass aan de Maas en de Haven

Brass aan de Maas en de Haven

Brass aan de Maas en de Haven

Overige aandachtspunten

- Onderzoek naar muurresten en niet gesprongen explosieven t.p.v. tracé damwand is afgerond. Niets aangetroffen.
- Onderzoek naar contouren kelder kasteelrondeel? (actie gemeente)
- Verbeelding contouren Bokrondeel in Walstraat en Kasteelrondeel (Maasdijk) (actie gemeente)

Meanderende Maas

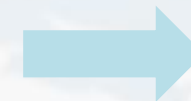
Ravenstein - Lith

Bezoek onze website www.meanderendemaas.nl

Volg ons op social media

   @MeanderendeMaas

Download de Meanderende Maas app

Mail ons: info@meanderendemaas.nl